

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Tertia. Textus: In domo Patris mei mansiones multae sunt. Thema:
Spes Praemii aeterni, solatur in aeternis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

*****:
 IN FESTO SS. APOSTOLORUM
 PHILIPPI ET JACOBI.

CONCIO TERTIA.

In domo Patris mei, mansiones multe sunt. Joann. ^{Textus.}
 22. cap.

Spes præmii æterni, consolatur in ærumnis. ^{Thema.}

Naturalistæ ajunt: Si quis viator viticis baculum te- ^{Exordium.}
 neat manibus, nunquam ex itinere fatigandum esse,
 cui ingeniosus Symbolista, hoc lemma inscribit: *Lassi-*
tudinem arcet: Præclarum hic viticis baculus, spei
 præmii cœlestis, symbolum est, nobis viatoribus, in-
 ter præsentis vitæ anfractus, assiduum robur tribuens, ne Spiri-
 tu, ac viribus deficiamus, sed in mille tribulationibus, & adversi-
 tatibus mundi, consolati vivamus. Audiamus Sacram Scripturam ^{Textus Scri-}
 & SS. Patres: *Fortissimum solatium habemus, qui confugimus ad* ^{ptura.}
tenendam propositam spem; Spem, inquam, cœlestis mansionis,
 inquit Paulus ad Hebr. cap. 6. *In silentio, & spe, erit fortitudo*
vestra, beati omnes, qui expectant Dominum, Ilai cap. 30. *Leten-*
tur omnes, qui sperant in te, in æternum exultabunt, & habita-
bis in eis, Psal. 5. *Gaudete, & exultate, quoniam merces vestra*
copiosa est in cœlis, Matth. 5. *Iterum videbo vos, & gaudebit*
cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis, Joann. 16.
 cap. *Satiabor, cum apparuerit gloria tua.* Psal. 16. Patres ^{Patres.} perci-
 piamus. *Si consideremus, quæ nobis promittuntur in cœlis, vile-*
 N n *scunt*

- S. Gregorius* *sciunt omnia, qua habentur in terris. S. Gregorius in hom. E*
 iterum lib.6. *Moralium. Spes in aternitatem, animum erigit, &*
ideo nulla mala, qua exterius tolerat, sentit. Tandem animus à la-
boris afflictione subtrahitur, quando per spem ad summa suscitatur.
Et iterum super Ezech. Ille bene novit, in exterioribus
miseriis subsistere, qui scit de spe internâ semper gaudere. Perpa-
chrè scribit S. Hieronymus in Epist. Omne opus leve fieri solet,
cum ejus pretium cogitatur, & spes pramii, solatium fit labori.
- S. Hieronymus.*
- Tertullianus* Egrediè habet Tertullianus apud Lyr. in Apophit. S. Ignatii: *Et*
tantum agite, conscendite cogitationibus vestris in palmam, con-
siderate pulchritudinem, & suavitatem celestis gloria, vagamini
per pulcherrimas mansiones, quas Christus ait esse in caelo,
quoties eas Spiritu ambulaveritis, toties in carcere non eritis. Per-
crus sentit in nervo, cujus animus est in caelo. Aureè perorat.
- S. Chrysostomus* Chrysostomus Hom. 24. in Matth. *Si nautis minaces pelagi*
ventus, si tempestates, atque hyemes agricolis, si vulnèra, caderent
militibus, si gravissimi illi ictus, plagaque pugilibus leves videretur,
atque tolerabiles propter spem temporalium, ac pereuntium
commodorum; multo magis cum caelum proponatur in pramium,
nihil ex presentibus adversitatibus sentietur. Et iterum Hom. 79. in Genes.
Spes bona, hujus vite labores, semper immittit, & deinde vires roborat,
& confirmat, non solum animam, sed corpus. Imploratâ Spiritus S. gratiâ,
desuper Conceptus ausus.

CONCEPTUS I.

Confirmatio
feu
Deductio.

Creationem mundi Deus à deliciis orditur, omnium primis
 creat caelum, quod omnem creaturam exhilarat; ita Moyses Ge-
 nes. cap. 1. *In Principio creavit Deus caelum.* Optimus Deus clau-
 dit opera creationis, delitiosâ requie: *Requievit die septimo, et*
omni opere, quod patrârat. Genes. cap. 2. Cur à deliciis, creationem
 Deus orditur, & eandem claudit delitiosâ requie? Inter finem &
 initium

initium creationis, quale est medium? Medium molestum, tadio-
 sum, laboriosum; creavit Deus terram, *terra autem erat inanis &
 vacua, & tenebra erant super faciem abyssi*. Tenebræ, non nisi ter-
 rores, angores, homini incutiunt; inanis terra, o quot sudores, labo-
 res, tædia, tristitias, molestias, miseras homini causant! Medio huic
 molestissimo, præmisit providentia divina, initium, & principium de-
 litiosum, ac gaudiosum; Medium hoc laboriosum finiit Deus deli-
 catâ, & placidâ quiete, ut homo, in medio ærumnosi mundi positus,
 quocunque se vertat, sive ad dextram, sive ad sinistram, consolatio-
 nem inveniatur: Orientem versus aspiciens, cœli delitiis se console-
 tur, Occidentem intuens, post hanc diem vitæ, requiem suavissi-
 mam, sibi paratam esse recordetur: his undique consolationibus cir-
 cumdatus, fortiter devincat mundi ærumnas, labores, sudores, ango-
 res constanter perferat. Huc collimant verba S. Ambrosii. Enar-
 rat. i. in Genes. *Nonne meritis postremus homo, ingressus est stadium,
 cui parabatur corona, ut eum precederet cælum, quasi sui cælum,
 sursum enim vocant animam initia sua,* inquit Seneca Epist. 80.
 Patet in Jacob.

CONCEPTUS II.

Jacob in Mesopotamiam profecturus, mirabilem habet visionem;
*Vidit scalam, cujus summitas caelos tangebatur, & Dominum innixum
 scale.* Genes. 28. Cap. Per hanc visionem, quasi patentem aditum
 in cœlum, in gloriam æternam, Deus monstravit. Cur hæc contin-
 git Jacobo gratia? restabant Jacob multa perferenda; longa servitus,
 in quâ vigiliis, æstu, & gelu nimium vexatus, à duritiâ patris sui ni-
 mium mortificatus, labore necessario lassatus, durè, & miserè ha-
 buit: ne ergo in tantis miseriis animo deficeret, viribus succumbe-
 ret Jacob, Deus in gloriâ se ei videndum præbuit, patentem adi-
 tum ad cœlum demonstravit, quâ gloriâ cœlesti, quò patente adi-
 tu in cœlum, Jacob in longâ, & durâ servitute consolaretur, fortis,
 invictus in laboribus, & afflictionibus permaneret; est hæc piissima
 mens S. Hieronymi Epist. ad Julianum. *Scala innixus est Deus, ut
 lassus manum porrigeret, suo aspectu, ad laborem provocaret.* Sicut
 nunc Deus, Jacob delitiis cœli, ita Moysen sine delicato subsequen-
 te, ad fortia stimulat.

Nn 2

CON-

CONCEPTUS III.

Virga Moysis, quæ projecta in terram, versa est in colubram, exterruit Moysen, ut fugeret, Exodi 4. cap. exterritum fugiente Moysen, ut animum reassumeret, in clamat Deus, ac jubet: *Extende manum tuam, & apprehende caudam ejus: extendit, & tenuit, & saque est in virgam.* Cur quæso mandat Deus, serpentem in caudam apprehendat? serpens, ut scimus, maxime homini infidiosum, & pestilens animal? designat, molestissimas mundi ærumnas, & miserrimas, inquit Baëza hic. Cauda serpentis, finem denotat, capitulum: Cauda, seu finis miseriarum, dolorum, laborum mundi, & æterna requies, indicante Salvatore Matth. 11. cap. *Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, & ego reficiam vos: tollite iugum meum super vos, & invenietis requiem animabus vestris.* Caudam ergo serpentis, jubet Deus Moysi, & omni homini, apprehendere, finem inquam laborum, qui est dulcis requies, intueri, & serpens miserrimæ humanæ, vertetur in baculum, in sustentaculum consolationem. Huc cito S. Franciscum Seraphicum, qui inter firmitates corporis, perfluit consolatissimus, interrogantibus tribus, quid eum adeo afflictum, tantum consoletur? Respondit: *Tantum est bonum, quod expecto, ut omnis ærumna me deleat.*

CONCEPTUS IV.

Mirabilia sunt verba Jacobi, benedictis filium suum Issachar *Issachar asinus fortis.* Genes. 43. cap. Quid indicare intendit benedictus Jacob, filium suum Issachar asinum compellendo? Noscimus, asinum ad onera portanda fortissimum, & patientissimum esse, unde legitur ei inscriptum gerit: *Nihil onera curat, vel gestat sine murmure pedibus, vel sustinet, haud calcitrat;* & figurat hominem, in tribulationibus, miseriis hujus mundi patientem, consolatum; inquit Abbot Abbas, Serm. 38. *Quia patientes in injuriis, sustinent omnia pro eis, cui se probaverunt.* Asinum ergo Issachar compellendo, indicat voluit Jacob, ipsum fortem, invictum, patientem in adversitatibus, ac ærumnis futurum, ut verba Textus explicant: *Supposuit leonem*

rum suum ad portandum. Et quid tam fortem, invictum, patientem, consolatum in mundi ærumnis facit Issachar? fecit cœli gloria, quam sperabat, requies æterna, in quam confidebat: sic Textus: *Videns requiem, quod esset bona.* Desuper Richardus à S. Victore lib. de Genes. cap. 39. *Quia Issachar multam concupivit requiem, ad omnem laborem, fortis perduravit.*

CONCEPTUS V.

Ezechiel cap. 1. vidit quatuor animalia: *Planta pedis eorum, quasi planta pedis vituli*, alii legunt: *Pedes eorum pedes pennati.* Pedes vituli, graves ac tardos experimur, quibus Rex Siculus inscripsit lemma. *Lento gradu.* Pennata e contra, leviter & velociter, per aëra ferri conspicimus, quibus Aresius, lemmatis loco adnectit: *Serpere nesciunt.* Quid Mysterii nunc subest, quod pedes vituli, ut vidit Ezechiel, transmutatos quasi, in pennati pedes, alii asserant? An fors per hanc mutationem indicatur, quod animalia illa, quæ tarda uti boves procedebant, tandem velocissimè ut aves volabant, & deferebantur? Sed quid adeo veloces, promptos effecit? indicat contextus Prophetiæ Ezechielis, cap. 1. *Super capita animalium similitudo firmamenti.* Effigies quædam cœli, æternæ requiei, capitibus eorum imminebat; hæc effigies cœli, effecit, illa animalia, olim tarda, inepta, nunc velocia, & exprompta; ad significandum, illum, qui sibi ob oculos ponit cœlum, cogitat gloriam, mercedem, & quietem, ita exinde animari, & incitari, ut ex tardo, pigro fiat velox, zelosus, in laboribus, ærumnis, in quibus antea tedium, nauseam habuit, gloriæ cœli, mercede, quiete recogitatâ, in iisdem miseriis, & calamitatibus, postea sentiat gaudium, delicias, consolationem. Audiamus S. Gregorium, in Moralibus lib. 10. cap. 12. *Mala vite presentis, tanto durius animus sentit, quanto pensare bonum, quod sequitur, negligit; & quia non vult perma considerare, qua restant, gravia æstimat esse, qua tolerat; at si semel quisque ad æterna se erigat, atque in his, qua incommutabiliter permanent, oculum cordis figat, propè nihil esse hoc conspiciat, quidquid ad finem currit.*

CONCEPTUS VI.

Liber quartus Regum c. 2. narrat; sicut ad Eliam currus ignis flammeique equi, qui scintillas emittebant: *Ecce currus ignis & equi ignei*; vix currum Sanctus vidit, & imperterritus intrat: *ascendit Elias*. Quis non admiretur factum Prophetæ? Ignem, bellæ timent; Ignem leo & lupo fugit: ignitum currum, ignitum equos non horret, non timet Elias, intrepidus ascendit. Quid animos addit? Quid metum tollit? Quid Eliæ horrendas ignis flammæ suaves, delitiosas, jucundas reddit? Respondet Basilus in libro Regum: *Elias currus equosque minimè expavit, verùm itineris sui perni desiderio incensus contrà formidolosa est ausus, ac hilaris ascendensque, flammantes ascendit currus*. Notate verba: *Itineris sui perni desiderio*: Spe gaudii cœlestis, in mediis flammis, vivit et solatus, & horridas flammæ, præmii æternæ gloriæ suaves reddit.

CONCEPTUS VII.

Maximæ reverà fuerunt adversitates, quæ obruerunt castissimum Joseph, dum à propriis fratribus venditus, paternis laribus mancipium vile in Ægypto est factus, & falsò accusatus, & in carcerem conjectus, reus mortis est judicatus, & profectò miser adfectus, tot angustiis est confectus, ut anima, & cor ejus, clavo summi doloris, quasi transfossus videretur, juxta vaticinium David. Ps. 104. *Ferrum pertransiit animam ejus*; in his omnibus miseris laboribus, consolatus degit Joseph; Quid consolatur eum? Quid in horum ærumnis confortavit? dicam in sequenti narratione: somniaverunt Joseph, quasi sol & luna, & undecim stellæ eum adorarent; quod somnium candidus, juvenibus, Patri suo gustosè enarrat: *Vidi per somnium, solem & lunam, & stellæ undecim adorare me*. Notaverunt sibi hanc Prophetiam Joseph, gloriam, felicitatem futuram, quæ eum expectat, præ oculis habuit, quæ eum in tantis adversitatibus inconcussus conservavit, roboravit, confortavit, animavit. S. Cyrillus Alexandrinus ponderat hoc factum, & argumentatur: quod

si solum regnum temporale, in somno visum & ostensum, ita potuit consolari, & animare Josephum, inter tot adversitates, ærumnia, & angustias; Quid non faciet regnum cœli, regnum æternum, quod Deus non tam ostendit, quàm certissimò promittit? certè dulcorabit omnia mundi amara, suavia reddet omnia mudi aspera, facilia faciet, omnia mundi dura & difficilia, læta omnia mundi tristia. Concludit Tertullianus, ut supra: *Quoties cœli spatia deambulaveris, toties in carcere non eris, est in carcere. Respice, quod promissum est, omne opus leve solet fieri, quando ejus pretium cogitatur.* Inquit S. Hieronymus, ad Demetriadem. Concludit S. Chrysolomus: *Nihil enim eorum, quæ gravia sunt, grave aliquid existimat, qui cœlestia recogitat.* Ita de se S. Augustinus in Manuali: *Infletur stomachus, infirmetur totum corpus, deficiat in dolore vita mea, & anni mei in gemitibus, ingrediatur putredo in ossibus meis, & super me scateat;* in his omnibus se consolatum futurum, confidit Augustinus: Causam subjungit; *Ascendam ad populum accinctum nostrum, requiescam.* Unde

Hortatur nos dictus magnus Augustinus, in Soliloq. 39. *Si vis sustinere laborem, attende mercedem.* Inclamo ergo omnibus, cum matre Machabæorum. 2. Machab. cap. 7. *Peto nate, ut cœlum aspicias, ita fiet, ut non timeas;* in mille ærumnis vivas consolatissimus. Amen.

Epilogus.

IN